

[Juul.]

og mere lokale interesser vil være bedst tjent med, at en overvejende del af privatbanerne fortsætter driften. Derfor noterer jeg med tilfredshed, at ministeren for offentlige arbejder overfor landstingsudvalget har udtalt og fået tilslutning dertil af finansministeren, at udvalget, der fordeler statens tilskud til dækning af underskud ved privatbanerne, kan gå udover det nuværende maksimum på 50 pct.

§ 2, stk. 2, bestemmer, at statstilskuddet kan betinges af, at der gennemføres driftsmæssige eller økonomiske ændringer i banens forhold. Det er naturligt, at hvad der kan gøres for at gøre banernes drift så økonomisk som muligt, bør gøres. Såvidt jeg har forstået, benyttes de bestemmelser, jeg her har nævnt, i § 2, stk. 2, bl. a. til at tilskynde banerne til at overtage private fragt- og omnibusruter, hvis det skønnes at være formålstjenligt for banerne. Jeg har endvidere forstået det sådan, at underskudsudvalget kan gå så vidt, at man gør tilskuddets størrelse afhængig af, hvorvidt banerne imødekommer udvalgets henstilling om overtagelse af visse bilruter. Den praksis er mit parti ikke tilhænger af. Vi mener ikke, der bør lægges pres på banerne i det forhold. Det er muligt, at visse bilruter naturligt vil overgå til banerne, men jeg tror, reglen vil være den, at det trafikproblem løses bedst ved det private erhvervslivs hjælp. Det har tiden vist, og derfor må vi i mit parti se sådan på det, at det vil være forkert at fremskynde en udvikling, der medfører, at det private initiativ på det område begrænses til fordel for en mere offentlig virksomhed. Det forhold, at banerne og bilerne arbejder i indbyrdes konkurrence, vil altid give den mest fordelagtige betjening af oplandets kunder.

Vi vil gerne fra mit partis side, som jeg allerede har nævnt, medvirke til lovforslagets gennemførelse, men vi vil på den anden side gerne bede om en kort udvalgsbehandling for at drøfte det problem, jeg nu sidst har omtalt.

Boeck-Hansen: Vi er fra konservativ side ganske enige i, at de såkaldte private baner bør støttes af staten. De ejes jo i virkeligheden af staten og kommunerne. Det er misvisende at kalde dem privatbaner, de burde i virkeligheden hedde kommunale baner. Vi kan ikke se, at der er noget som helst mærkeligt i, at det offentlige støtter disse baner, da de er offentlige i forvejen. Efter vor mening er det ligefrem en pligt for staten at støtte disse baner, for

når man kræver af kommunerne og amterne, at de skal betale underskud på driften i forhold til de aktieposter, de ejer i banen, var det dog vel egentlig ikke helt urimeligt, om staten, der de allerfleste steder ejer halvdelen af aktierne, også var med til at bære disse underskud i forhold til sin aktiepart. Det er dog en betragtning, man i hvert fald kan gøre gældende. Staten har jo i virkeligheden halvdelen af aktierne i de allerfleste af de såkaldte privatbaner.

Statsbanerne kører som bekendt med et uhyre underskud på 50 mill. kr. Ovenpå dette kommer så hele pensionsbyrden, som nok ikke går ind i regnskabet, fordi den bæres og regnskabet føres af finansministeriet. Men alligevel, det er dog en forskel, idet privatbanerne selv bærer deres pensionsbyrder. Jeg kan ikke sige, hvor stor statsbanernes pensionsbyrde er, vel en 30—40 mill. kr., men det må den højtærede minister sikkert vide bedre end jeg. Når pensionsbyrden må bæres af banerne, er det ikke underligt, at de kan få underskud; deres underskud er forøvrigt ikke så stort pr. km som statsbanernes. Dertil kommer, at disses underskud bæres af alle statskattedydere her i landet, både dem, der har glæde af statsbanerne, og dem, der ikke har glæde af dem. Der er jo mange af vore medborgere, som ikke har stor glæde af statsbanerne; der er nogle, der ligefrem har sorg af dem, f. eks. småskipperne, og der er mange på de mindre øer, der ikke har stor glæde af dem, men de må komme med deres tilskud alligevel. Derfor ville man måske kunne sige, at det var ret og rigtigt, at statsbanerne er med til at bære underskuddet.

Men ikke nok med det. Der er som sagt også pensionsbyrden, og det er navnlig den, jeg ville tale om. Pensionsbyrden er vokset for staten, idet den stadig må føre reguleringstillæggene å jour, og det samme bør finde sted overfor funktionærerne ved privatbanerne. Deres funktionærer har indbetalt til deres pensioner i store kroner engang i den overbevisning, at de havde en sorgfri alderdom for sig. De har udført deres tjeneste ud fra den forudsætning, at de nu havde pensionen i behold, og de er jo ganske uskyldige i, at kronen er gået ned i købeevne. Men en regulering vil jo medføre en væsentlig udgift for de såkaldte privatbaner, og derfor mener vi, at denne udgiftsforhøjelse burde bæres af staten. Det var årsagen til, at man i det andet høje ting fra konservativ side fremsatte et ændringsforslag, som netop gik ud på at få denne side af sagen klaret samtidig, og dette ændringsforslag ville vi gerne vende tilbage